

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF STATISTICS AND PROGRAMME IMPLEMENTATION
OF THE REPUBLIC OF INDIA
AND
THE STATE COMMITTEE OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
ON STATISTICS
ON COOPERATION IN THE FIELD OF STATISTICS

The Ministry of Statistics and Programme Implementation of the Republic of India and The State Committee of the Republic of Uzbekistan on Statistics, hereinafter referred to as the "Sides",

desiring to develop and deepen cooperation in the field of statistics for mutual benefit, have reached the following understanding:

1. OBJECTIVES

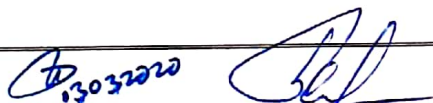
The objectives of the cooperation are the following:

- i. To foster co-ordination and collaboration in the development of official statistics;
- ii. To create links and to increase exchanges between statistical services of both sides; and
- iii. To help and support best practices.

2. WORKING PRINCIPLES

Cooperation will be based on respect and mutual understanding of the structures, mandates, institutional capacities, and policies of both Sides. Cooperation intends to foster the efforts to develop and/or strengthen the following areas, inter alia:

- i. Exchange of statistical information through high level contacts, coordination meetings, ad hoc consultations;
- ii. Harmonization of statistical methodologies and enhancing data comparability;
- iii. Sharing of knowledge and experience in the areas of statistics, essential for supporting shared strategic priorities;
- iv. Foster good practices underlying official statistics;
- v. Facilitate the exchange of statistical data;
- vi. Organizing visits, if required, of managers and statisticians to share expertise and experience;
- vii. Undertake any other activity in the field of official statistics for mutual benefit.

30/3/2020

3. RESOURCES

The costs and expenses incurred in the implementation of this Memorandum of Understanding will be borne as jointly decided by the Sides prior to the initiation of each specific activity.

4. CONFIDENTIALITY

Information, documents or data not already in public domain and shared in accordance with this Memorandum of Understanding will not be disclosed or distributed to any third party, except by a written authorization by Side providing such information, document or data.

In the event of termination of this Memorandum of Understanding, the Sides agree that the above provision will continue to apply to the information, documents and data exchanged under the mentioned Memorandum.

5. REVISION

Any amendment to this Memorandum of Understanding will be the subject of a written document signed by both Sides.

6. SUSPENSION

Any provision of this Memorandum of Understanding, or all of them, may be suspended with immediate effect on the basis of a written notification by one Side to the other one, without harming the interest of the latter.

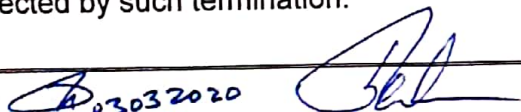
7. DISPUTE RESOLUTION

Any disputes that may arise in connection with the application and interpretation of the provisions of this Memorandum of Understanding will be settled by the Sides through consultations and negotiations.

8. DURATION AND TERMINATION

This Memorandum of Understanding takes effect from the date of signature by the two Sides, and will remain in force for a period of five years. It may be renewed by mutual consent in writing by the Sides.

The present Memorandum of Understanding may be terminated by either side by written notice to the other of at least one month. Unless the two Sides disagree, any specific document deriving from this Memorandum which came into effect before its termination will not be affected by such termination.

 03032020

The suspension and/ or the termination of this Memorandum of Understanding will not affect the implementation of ongoing activities or programmes.

9. OTHER PROVISIONS

The two Sides will apply the provisions of this Memorandum of Understanding on a voluntary basis.

The provisions of this Memorandum of Understanding are designated not to create any legal rights or obligations under the international law.

This Memorandum of Understanding is being signed in two duplicates in the Hindi, Uzbek, and English languages, and being each equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text will be used.

Signed in New York (USA) on the ..... day of March 2020.

**For the Ministry of Statistics and Programme
Implementation of the Republic of India**

**For the State Committee of the
Republic of Uzbekistan on Statistics**

03 March 2020

Mr. Pravin Srivastava

Mr. Begalov Bakhodir Abdusalomovich

**Chief Statistician of India cum Secretary,
Ministry of Statistics & Programme
Implementation**

Chairman, DSc

भारत गणराज्य के सांख्यिकी और कार्यक्रम कार्यान्वयन मंत्रालय
और
उजबेकिस्तान गणराज्य की सांख्यिकी संबंधी शासकीय समिति
के बीच
सांख्यिकी के क्षेत्र में सहयोग के संबंध में
समझौता ज्ञापन

भारत गणराज्य के सांख्यिकी और कार्यक्रम कार्यान्वयन मंत्रालय और उजबेकिस्तान गणराज्य की सांख्यिकी संबंधी शासकीय समिति, इसके पश्चात "पक्षकारों" के रूप में उल्लिखित ने परस्पर लाभ के उद्देश्य से सांख्यिकी के क्षेत्र में सहयोग को विकसित तथा गहन बनाने की इच्छा रखते हुए निम्नलिखित समझौता किया है:-

1. उद्देश्य

सहयोग के उद्देश्य निम्नलिखित हैं:-

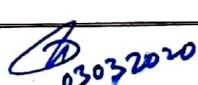
- सरकारी सांख्यिकी के विकास के लिए समन्वय तथा सहयोग करना;
- दोनों पक्षकारों की सांख्यिकीय सेवाओं के बीच लिंक तैयार करना तथा सेवाओं का आदान-प्रदान बढ़ाना; और
- सर्वश्रेष्ठ पद्धतियों को सहायता और समर्थन प्रदान करना।

2. कार्यकारी सिद्धांत

सहयोग, दोनों पक्षकारों के ढांचों, अधिदेशों, सांस्थानिक क्षमताओं और नीतियों के प्रति सहमति तथा आपसी समझ पर आधारित होगा।

सहयोग, अन्य बातों के साथ-साथ निम्नलिखित के विकास और/या सुदृढीकरण के लिए प्रयत्नों को बढ़ावा देने के प्रयोजनार्थ है:

- उच्च स्तरीय संपर्कों, समन्वय बैठकों, तदर्थ परामर्शों के माध्यम से सांख्यिकीय सूचना का आदान-प्रदान;
- सांख्यिकीय विधियों का तालमेल तथा आंकड़ा तुलनीयता को बढ़ावा देना;
- साझा की गई कार्यनिति प्राथमिकताओं को सहायता प्रदान करने के लिए सांख्यिकी के क्षेत्रों में आवश्यक ज्ञान तथा अनुभव को साझा करना;
- मूलतः सरकारी सांख्यिकी संबंधी अच्छी पद्धतियों को बढ़ावा देना;
- सांख्यिकीय आंकड़ों का आदान-प्रदान सुसाध्य बनाना;
- यदि आवश्यकता हो तो निपुणता तथा अनुभवों को साझा करने के लिए प्रबंधकों और सांख्यिकीविदों के दौरो का आयोजन करना;

 03032020

vii. सरकारी सांख्यिकी के क्षेत्र में परस्पर लाभ के लिए कोई अन्य गतिविधि करना ।

3. संसाधन

इस समझौता ज्ञापन के क्रियान्वयन में आने वाली लागतों तथा खर्चों का दोनों पक्षकारों द्वारा यथानिर्णीत प्रत्येक विशिष्ट गतिविधि शुरू किए जाने से पहले संयुक्त रूप से वहन किया जाएगा ।

4. गोपनीयता

इस समझौता ज्ञापन के अनुसार साझा की गई ऐसी सूचना, दस्तावेज या आंकड़े जो पहले से ही सार्वजनिक डोमेन में उपलब्ध नहीं हैं, इस प्रकार की सूचना, दस्तावेज या आंकड़ों के प्रदाता पक्षकार की लिखित अनुमति के बिना किसी तीसरे पक्षकार को प्रकट या वितरित नहीं किया जाएगा ।

इस समझौता ज्ञापन के निरस्त होने की स्थिति में दोनों पक्षकार इस बात से सहमत हैं कि उल्लिखित ज्ञापन के अंतर्गत आदान-प्रदान की गई सूचना, दस्तावेजों तथा आंकड़ों पर उपरोक्त उपबंध लागू रहेंगे ।

5. संशोधन

इस समझौता ज्ञापन में कोई भी संशोधन दोनों पक्षकारों द्वारा हस्ताक्षरित लिखित दस्तावेज के अध्यक्षीन होगा ।

6. स्थगन

इस समझौता ज्ञापन का कोई एक या सभी उपबंध किसी भी एक पक्षकार द्वारा दूसरे पक्षकार के हितों को नुकसान पहुंचाए बिना तथा दूसरे पक्षकार को लिखित में अधिसूचित करने के आधार पर तत्काल प्रभाव से स्थगित किया जा सकता है ।

7. विवाद समाधान

इस समझौता ज्ञापन के प्रावधानों के अनुप्रयोग तथा व्याख्या से संबंधित किसी भी विवाद का निपटान पक्षकारों द्वारा परामर्श तथा विचार- विमर्शों के माध्यम से किया जाएगा ।

8. अवधि तथा निरस्तीकरण

यह समझौता ज्ञापन दोनों पक्षकारों द्वारा हस्ताक्षर किए जाने की तारीख से प्रभावी होगा तथा यह पांच वर्षों की अवधि तक लागू रहेगा । दोनों पक्षकारों द्वारा आपसी सहमति से इसका नवीकरण किया जा सकता है ।

03032020

206450/2020/CAP

वर्तमान समझौता जापन को किसी भी पक्षकार द्वारा दूसरे पक्षकार को न्यूनतम एक माह का नोटिस लिखित में देकर निरस्त किया जा सकता है। जब तक दोनों पक्षकार असहमत न हो, इस जापन से उत्पन्न कोई भी विशिष्ट दस्तावेज जो इसके निरस्तीकरण से पहले लागू हुआ हो, इस निरस्तीकरण से प्रभावित नहीं होगा।

इस समझौता जापन का विलंबन और/या निरस्तीकरण चालू गतिविधियों या कार्यक्रमों के क्रियान्वयन को प्रभावित नहीं करेगा।

9. अन्य प्रावधान

दोनों पक्षकार इस समझौता जापन के प्रावधानों को स्वैच्छिक आधार पर लागू करेंगे।

इस समझौता जापन के प्रावधान अंतर-राष्ट्रीय कानून के अंतर्गत किसी प्रकार के कानूनी अधिकार या उत्तरदायित्व सृजित नहीं करते हैं।

यह समझौता जापन हिंदी, उज्बेक तथा अंग्रेजी भाषाओं में प्रत्येक की दो प्रतियों में हस्ताक्षरित किया जा रहा है, सभी पाठ समान रूप से प्रामाणिक होंगे। व्याख्या के विचलन संबंधी किसी भी मामले में अंग्रेजी पाठ मान्य होगा।

न्यूयॉर्क (यूएसए) में मार्च 2020 के ----- दिन को हस्ताक्षरित

भारत गणराज्य के सांख्यिकी और कार्यक्रम उज्बेकिस्तान गणराज्य की सांख्यिकी संबंधी कार्यान्वयन मंत्रालय की ओर से शासकीय समिति की ओर से

03 March 2020

श्री प्रवीण श्रीवास्तव

भारत के मुख्य सांख्यिकीविद् सह सचिव,
सांख्यिकी और कार्यक्रम कार्यान्वयन मंत्रालय

श्री बेगलोव बखोदिर अब्दुसलोमोविच
अध्यक्ष, डीएससी

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ
СТАТИСТИКА ҚЎМИТАСИ

БИЛАН

ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СТАТИСТИКА ВА ДАСТУРЛАРНИ
АМАЛГА ОШИРИШ ВАЗИРЛИГИ

ЎРТАСИДА

СТАТИСТИКА СОҲАСИДА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА

АНГЛАШУВ МЕМОРАНДУМИ

Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси ва Ҳиндистон Республикаси Статистика ва дастурларни амалга ошириш вазирлиги, бундан кейин "Томонлар" деб аталувчилар,

ўзаро манфаатлар йўлида статистика соҳасида ҳамкорликни чуқурлаштириш ва ривожлантириш мақсадида,

қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар:

1. МАҚСАДЛАР

Ҳамкорлик мақсадлари қуйидагилар ҳисобланади:

- i. Расмий статистикани ривожлантиришда мувофиқлаштириш ва ҳамкорликни жадаллаштириш;
- ii. Ҳар иккала Томонлар ўртасида алоқалар ўрнатиш ва статистик маълумотлар алмашувини йўлга қўйиш;
- iii. Илғор тажрибаларни қўллаб қувватлаш ва уларга кўмаклашиш;

2. ҲАМКОРЛИК ЙЎНАЛИШЛАРИ

Ҳамкорлик Томонларнинг ўзаро ҳурмати ва сиёсати, институционал салоҳияти, вазифалари ҳамда тузилмаларини инobatга олган ҳолда амалга оширилади. Ҳамкорлик қуйидаги йўналишларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилади, хусусан:

1. Юқори даражадаги алоқалар, ҳамкорлик учрашувлари, махсус маслаҳатлашувлар орқали статистик маълумотлар алмашинуви;
2. Статистик услубиёт ва маълумотлар солиштирувчанлигини мувофиқлаштириш;
3. Ўзаро ҳамкорликдаги стратегик устувор вазифаларни қўллаб қувватлашда муҳим бўлган статистика соҳаларида билим-кўникмалар ва тажриба алмашинуви;
4. Расмий статистика асоси ҳисобланган илғор тажрибалар алмашинувини қўллаб қувватлаш;

03032020

5. Статистик маълумотлар алмашувини йўлга қўйиш;
6. Билим-кўникмалар ва тажриба алмашиш мақсадида зарур ҳолларда раҳбарлар ва статистика ходимларининг ташрифларини ташкил этиш;
7. Ўзаро манфаатдорликка қаратилган расмий статистика соҳасидаги бошқа тадбирларни амалга ошириш.

3. РЕСУРСЛАР

Мазкур Меморандумни амалга ошириш жараёнида юзага келадиган харажатлар, ўзаро ҳамкорликдаги ҳар бир алоҳида тадбир бошланишидан олдин Томонларнинг ўзаро келишуви асосида қопланади.

4. МАХФИЙЛИК

Томонлар мазкур Меморандум доирасида олинган ҳужжатлар, маълумотлар ва бошқа материалларнинг махфийлигини таъминлайдилар ҳамда уларни тақдим этувчи Томоннинг дастлабки ёзма розилигисиз учинчи томонга ҳеч қандай шаклда тарқатмайдилар.

Томонлар мазкур Меморандум тугатилганда ҳам юқорида қайд этилган шартларни ушбу Меморандум доирасида олинган ҳужжатлар, маълумотлар ва бошқа материалларга тадбиқ қилинишига келишиб олдилар.

5. МЕМОРАНДУМГА ЎЗГАРТИРИШЛАР КИРИТИШ

Мазкур Меморандумга иккала Томонлар қўл қўйган ёзма ҳужжатлар асосида ўзгартиришлар киритилиши мумкин.

6. МЕМОРАНДУМНИНГ ТУГАТИЛИШИ

Мазкур Меморандумнинг ихтиёрий моддаси ёки барча моддалари ўз кучини Томонлардан бирининг дарҳол кучга кирадиган ёзма хабарномаси асосида иккинчи томон манфаатларига зарар етказмаган ҳолда тугатилиши мумкин.

7. МУНОЗАРАЛИ МАСАЛАЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ

Мазкур Англашув Меморандуми қоидаларини қўллаш ва шарҳлаш билан боғлиқ бўлган мунозарали масалалар, Томонларнинг маслаҳатлашуви ва музокаралар йўли билан ҳал қилинади.

8. МЕМОРАНДУМНИНГ КУЧГА КИРИШИ ВА ТУГАТИЛИШИ

Мазкур Меморандум имзоланган санадан бошлаб кучга кирди ва беш йил давомида амал қилади, Битим Томонларнинг ўзаро розилиги билан янгиланиши мумкин.

03032020

Ушбу Англашув Меморандуми ҳар икки томоннинг камида бир ой олдин ёзма равишда юбориладиган хабарномаси асосида бекор қилиниши мумкин. Агар Томонлар ўртасида келишмовчилик бўлмаса, ушбу Меморандумнинг тугатилиши олдин мазкур Меморандум доирасида кучга кирган ҳужжатга таъсир этмайди.

Ушбу англашув меморандумининг тўхтатилиши ва / ёки бекор қилиниши амалдаги тадбирлар ёки дастурларнинг бажарилишига таъсир қилмайди.

9. БОШҚА ҚОИДАЛАР

Томонлар ушбу англашув меморандумининг қоидаларини ихтиёрий равишда қўллайдилар.

Мазкур Англашув Меморандумининг қоидалари халқаро шартномалар бўйича ҳеч қандай қонуний ҳуқуқ ва мажбуриятларни яратишга қаратилмаган.

Ушбу Англашув Меморандуми икки асл нусхада ўзбек, хинд ва инглиз тилларида имзоланди, бунда барча матнлар тенг кучга эга. Мазкур Меморандум қоидаларини талқин этишда келишмовчиликлар юзага келган тақдирда, инглиз тилидаги матн устувор ҳисобланади.

2020 йил "___" Март ойида Нью Йорк шаҳрида (АҚШ) имзоланди.

Ҳиндистон Республикаси
Статистика ва дастурларни амалга
ошириш вазирлиги номидан

Ўзбекистон Республикаси
Давлат статистика
қўмитаси номидан

03 March 2020

Правин Шривастава

Бош статистик ва Ҳиндистон Республикаси
Статистика ва дастурларни амалга
ошириш вазирлиги котиби

Бегалов Баходир Абдусаломович
Раис, и.ф.д.